

Naujas Amerikos Prezidentas. Šalies Padėtis Neįtikėtina. Fašistų Diktatura Vokietijoje. Nauja Lietuvių Opera.

Šeštadienį, Kovo 4 dieną, Baltijai Namų atvyko naujas šeimininkas F. D. Roosevelt. Visa šalis jį iškilmingai pasitiko, žmonės nekantriai laukia permainų ir mano, jog Roosevelt atitaisys suėjusį ekonominį gyvenimą. Kol kas jis nieko nepritarė apie savo gydymo metodus. Gal but nenorėjo per greit viską išpasakoti, o gal dar neturi pilnai sudarytų planų.

Nesitikėkim per daug, nes vėliau busime apvilti. Vienas ar keli žmonės negali išjudinti žemės kamuolio.

Laikę rinkimų Hooveris perspėjo, jog demokratams laimėjus viskas apmirs ir ant gatvių pradės žolė augti. Bet republikonai blogi pranašai. Laukai nupliko dar prie jų ir demokratams atitenka tušti aruodai. Išde nebėra "cash" o tik skolos. Biudžetas rodo milžinišką deficitą, o bankai nustojo išmokėti pinigų. Tai pasekmės p. Hooverio administracijos.

Prie naujo prezidento blogiau nebus; geresnių laikų galime gisusilaukti dar šią vasarą.

Daug Amerikos lietuvių grįžta į savo seną tėvynę, bet iš ten atvažiuoja labai mažai. Abnelai, emigracija į svietimas šalis sustojo. Pasak Kauno laikraščių už sausio mėn. iš Lietuvos emigravo: į Argentiną—4 žmonės, Kanadą—2, Urugvajų—4, į Suvienytas Amerikos Valstybes—8, į Kubą—1, Meksiką—1, Afriką—14 ir į Palestina—66 žmonės. Iš viso iš Lietuvos emigravo per sausio mėnesį—107. Į Afriką bei Palestiną išvažiavo daugiausia žydai.

Vokietijos fašistų vadas Hitleris atsistojęs valdžios priešaky tikrai pradėjo "naują gadynę." Pirmiausia jis užgniauzė spaudos laisvę ir uždarė daugelį opozicijos laikraščių. Šiomis dienomis jis paskelbė dekretą, jog kritikavimas valdžios bus skaitomas dideliu pasišengimu. Fašistų buriai tapo apginkluoti ir paskirti policijos pareigoms. Visa šalis pateko į diktatorių rankas.

Tokiose aplinkybėse turės įvykti nauji reicho rinkimai. Tai nebus rinkimai, bet komedija.

Pateisinimui tokių savo žiaurių įstatymų, hitlerininkai nurodo į reicho (seimo) rumų padėgimą Berlyne, kalte už tai jie primeta komunistams. Tačiau užsieni spėjama, jog patys Hitlerio sekėjai atliko tą darbą tikslu diskredituoti opoziciją ir perstatyti save krašto gynybais nuo baisaus vidurinio priešo.

Kokios nebut balsavimų pasekmės, Hitleris vienok neišleis valdžios iš rankų ir su pagalba ginklo šeimininkaus Vokietijoje.

Laikinoj mūsų sostinėj Kaune buvo pastatyta nauja lietuviška opera "Gražina," kurios muziką parašė p. Karnavičius, o turinį paskolino garsus poetas Ad. Mickevičius.

Opera susilaukusi daug pagyrimų. Jos išpildyme dalyvavo Kipras Petrauskas, p. Grigaitienė ir kitos žvaigždės. Turinys istoriškas; dar iš jų laikų kuomet lietuviai kovojo su kryživiais. Reiškia, Miko Petrausko opera "Birutė" susilaukė sesutės.

Visiems yra žinomas lenkų išdidumas ir pasiputimas. Kaip senovės žydai, jie pučiasi Dievo išrinktieji. Tačiau kitos tautos turi savo nuomonę apie lenkus. Įtakingiausias prancūzų žurnalas "Revue des Deux Mondes" aprašyta Lenkijos išvežimą. Pasak autoriaus tulais atžvilgiais

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

METAI XX

PENKTADIENIS, KOVO (MARCH) 3 D., 1933 M.

No. 9

Franklin D. Rooseveltas Užėmė Am. Prezidento Vieta

Illinois Kongresas Atšaukė Prohibiciją

Abiem Kongreso Rumams Prohibiciją Atšaukus Reikalinga Tik Gubernatoriaus "Parašo ir Valstija Bus Šlapia."

Springfield, Ill.—Kovo pirmą dieną žemesnysis kongreso rumas priėmė du bilius, kuriais panaikinama Illinois valstijoje prohibicija. Vienas iš tų bilijų buvo atšaukimas kratų ir užgriebimų įstatymo, antras panaikinimo prohibicijos valstijoje.

Kadangi valstijos senatas jau anksčiau prohibicijos įstatymą atmetė, tai dabar bereikia gubernatoriaus parašo, kad valstija pataptų šlapia.

Bet nežiurint šių dviejų bilijų Illinois valstija dar nesiskaitys pilnai prohibiciją atmetus, kol specialiai sušaukta konvencija, susidedanti iš žmonių rinktų delegatų, nubalsuos, kad prohibicija turi būti atmetta.

Tais biliais vadovaujantis valstija neima jokios atsakomybės už prohibicijos neįvykdymą, nes uždraudžiama visiems valstijos tarnautojams prie prohibicijos vykdymo prisidėti: ieškant svai ginančių gėrimų namuose arba sulaukiant svaigalų įgabėnimą į valstiją.

Prohibicijos atšaukimo konvencija busianti sušaukta apie Liepos mėnesį ir nėra jokios abejonės, kad ta konvencija atšauks 18-tą pataisymą ir tuo budu panaikins prohibiciją.

Kitos valstijos taipgi seka Illinois pėdomis ir sekant jų judėjimą galima drąsiai sakyti, kad bėgyje šių metų prohibicija bus panaikinta.

AMERIKOS NOTA LIETUVAI DEL KARO SKOLŲ

Pirma bus derybos su Anglija, paskui su Lietuva.

Kaip jau buvo rašyta, Lietuva yra įteikusi Jungt. Amer. Valstybėms notą del karo skolų suregulavimo. Amerika į tą Lietuvos notą jau atsakė.

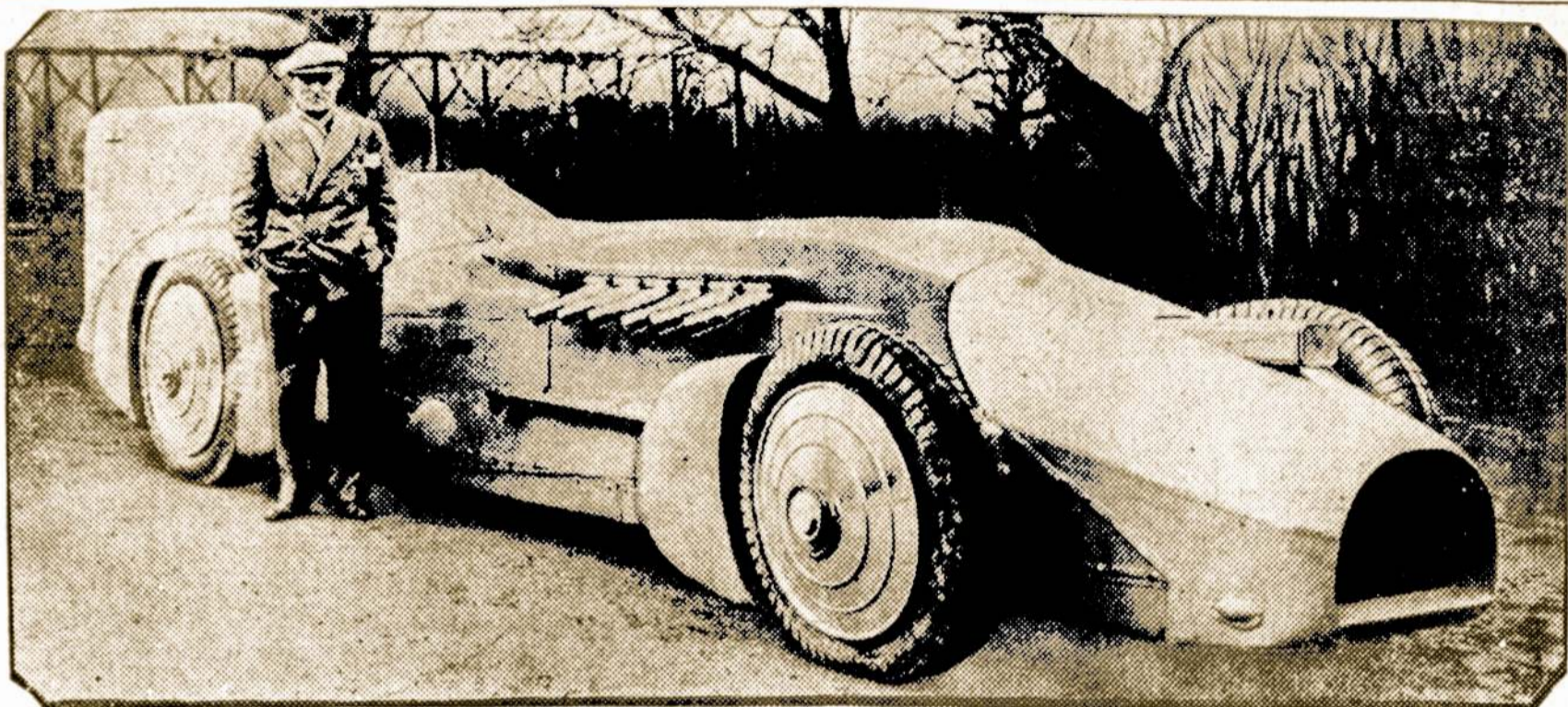
Pirmiausia Amerikos vyriausybė pareiškia pasitenkinimo, kad Lietuva reguliariai savo karo skolas Amerikai mokanti, o kai del derybų, tai jos galėsiančios būti pradėtos po kovo 4 d. t. y., naujai išrinktam prezidentui Rooseveltui pradėjus eiti savo pareigas. Pirmoj eilėj derybos del karo skolų busiančios su Anglija, o paskui su Lietuva.

Lenkija primena Azijos kraštus. Panaši elgetos, panašus nuskurę žmonės, krautuvės ir prekiaavimo būdai. Krakuvos, Varšuvos ir kiti miestai nešvarus ir apieisti.

Tokios pastabos, beabejo, giliai įžeidė lenkų "unorą."

Vašingtono yra nemažai politinių gydytojų. Tik nelaimė, kad tie gydytojai susigriebia, kuomet ligonis jau atsidūrė ant mirties patalo.

Šiomis dienomis iškeltas pasiūlymas, kad valdžia parantuo-turi banko depozitus. Bet kodėl pirmiau to niekas nesumanė? Tuomet nebutų žuvę žmonių pinigai jau užsidariusiuose bankuose.

Sir Malcolm Campbell, anglas, šale savo specialiai padirbtu automobiliu, su kuriuo prieš keletą dienų jis sumušė pasaulinį automobilio greičio rekordą, nuvažiudamas 272 miles į valandą. To automobilio inžinas turi 2,500 arklių jėgą.

LATVIJOS PIRKLIAM LIETUVA IMA PAVYZDŽIU

Vasario 12 d.—Rygoj įvyko Latvijai pirklių sąjungos konferencija. Buvo paskaityta keli pranešimai, kuriuose reikalaujama pakeisti Latvijos ukio politikos kryptį, atsakyti nuo ligšiolinių valstybės kapitalistinių metodų, radikalai sumažinti valstybės išlaidas, sumažinti mokesčių našta ir atšaukti prekybą varžančius įstatymus.

Kalbėtojai, tarp kitko, nurodinėjo į Lietuvos pavyzdį, kuri be valiutos ir importo suvaržymų gerai išsiverčianti.

ILLINOIS VĖL GAVO 6 MIL. DOLERIŲ PASKOLA IŠ R.F.C.

Valstija daugias negaus skolos iš Rekonstrukcijos korporacijos ir turės ieškoti kitų versmų, kad apsaugojus suvaržiusius bedarbius nuo bado

Washington. — Rekonstrukcijos korporacija patenkino Illinois valstijos prašymą ir suteikė jai \$6,245,143. Cook apskrityje gaus \$5,196,275.

Ta paskola bus paskutinė, nes Illinois jau pirmiau pasiskolino suvirš 38 mil. dol. ir juos visus šią žiemą jau sunaudojo. Tie šeši milijonai bus sunaudoti bedarbių šelpimui per Kovo mėnesį, o tada nežinia kaip valstija pajėgs apsirūpinti bedarbiais.

Šiomis dienomis Senatas priėmė Wagnerio bilijų, kurių butų suteikiama valstijoms dar 300 mil. dol del bedarbių šelpimo. Jeigu tas bilius butų pravestas ir kongrese, tai, beabejo, ir Illinois gautų kitą paskolą ir tuo budu apsaugotų bedarbių šeimmas nuo bado per visą vasarą.

LIETUVOS EKONOMINĖ DELEGACIJA AUSTRIJON

Kaunas. — Austrijon išvyko Lietuvos ekonominė delegacija: užsienių reikalų ministerijos ekonominio departamento direktoriaus p. Kuzminskas ir finansų ministerijos prekybos departamento direktoriaus p. Norkaitis.

Lietuva Austrijoj galėtų rasti savo bekonams rinką, bet trukdo Austrijos kontingentai. Iki šiol iš Lietuvos į Austriją beveik niekas nebuvo eksportuojama, kai tuo tarpu iš Austrijos į Lietuvą per metus įvairių prekių įvežame už apie du milijonus litų. Pagal Austrijos kontingentus Lietuva nėra nieko įvežusi Austrijon, užtat tikimasis nors išsiderėti.

Amerikoj Vėl Prasidėjo Pinigų Traukimas Iš Bankų

Kad Apsaugojus Banks Nuo Užsidarymo, Kongresas Planuoja Išleisti Specialį Įstatymą.

Washington. — Besibaigiant republikoniškai Hooverio administracijai, šalyje vėl pakilo puolimo ant bankų epidemija, kuri užima vis didesnius žemės plotus.

Bėgyje keletos dienų bankų puolimo epidemija persimetė ir į patį Washingtoną, kur vienas bankas buvo visai uždarytas, kitas išduoda tik 5% indėlių, o trečias išmokės tik po 60 dienų.

Tas puolimas ant pačios sostinės bankų, privertė kongreso narius susimastyti apie rimtą bankoms pavojų ir griebtis kokių nors priemonių, kad bankas apsaugojus.

Radikalieškesni Kongreso nariai ragina busiantį prez. Rooseveltą, kad jis išleistų tam tikrą atsišaukimą, kuriame jis, valdžios vardu užtikrintų depozitorius, kad jeigu jų banka užsidarytų, tai valdžia jų indėlius žmonėms išmokėtų.

Tačiau Rooseveltas tokį atsišaukimą išleisti atsisakė pareikšdamas, kad jis pradėsias šalį valdyti tik nuo kovo 4 d. Svarbiausia ant bankų puolimo priežastis esanti valdžios nesugebėjimas subalansuoti savo biudžetą ir infliacijos baimė.

Todel, kad žmones pertikrint finansiniu Amerikos tvirtumu, manoma, kad Rooseveltas savo vietos užėmimo kalboje pareikš, kad Amerika greitu laiku subalansuos biudžetą, sumažins valdžios išlaidas ir taksus, nepriims infliacijos ir neatsisakys nuo aukso standarto.

Manoma, kad tokia Roosevelto prakalba pakeltų žmonių upą ir užtikrintų juos apie Amerikos finansinį tvirtumą. Taipgi planuoja sušaukti eksterną kongreso sesiją tuoj po Kovo 4 d. kad kaip nors užbėgti už akių depresijos plėtolei.

LIETUVOS IŠVEŽIMAS

Per šių metų sausio mėn. siekė 12.3 mil. litų, o įvežimas 9.8 milijonų litų. Tuo budu išvežimas buvo didesnis už įvežimą—2.5 mil. litų. Palyginus su praėjusiu mėnesiu, sausio mėn. išvežimas sumažėjo 2.4 mil. litų.

SIRDIES LIGA MIRĖ SENATORIUS WALSH

Buvo Vienas iš Žymiausių Senato Vadų, Taipgi Buvo Paskirtas ir Rooseveltui Kabineta.

Rocky Mount. — Vaziuodamas ir Prez. Rooseveltui inauguraciją, širdies liga, ant traukinio pasimirė senatorius Walsh, 76 m., kuris buvo vienas iš gabiausių ir sumaniausių demokratų vadų ir per daugelį metų lošė svarbią rolę senate.

Tik praėjusią savaitę jis nulvyko į Kubą ir ten apsidėję su turtinga našle ir parsivežė ją į savo namus, Montanoj.

Dabar jis, kartu su savo žmona vaziavo į Washingtoną, kad po Kovo 4 d. galėtų užimti Generalio prokuroro vietą, bet nelenta mirtis atskyrė jį nuo tų svarbių pareigų ir nuo mylimos žmonos.

KARALIUS ALEKSANDRAS REFORMŲ PAGALBA NORI IŠVENGTI REVOLIUCIJOS

Jugoslavija Nužūri Italiją.

Bielgradas. — Kad išvengus gresiančios revoliucijos, Jugoslavijos Karalius savo išleistame manifeste prižada sušaukti parlamentą ir suteikti kitas reformas savo piliečiams.

Mat po pasaulinio karo Serbija prisijungė sau kroatų, hercogovinus ir kitas giminingas tau tautes, kurias serbai pradėjo persekioti ir serbinti. Tas tų tautejų persekiojimas iššaukė pasipriešinimą, kuris grėšė revoliucija bei nuvertimu karaliaus nuo sosto.

Bielgrado politikieriai pripažįsta padėtis rustumą. Jie sako, kad jeigu greitu laiku nebus sutvarkyta ir sulaisvinta tos šalies valdžia, tai kroatai ir kitos tautelės revoliucijos pagalba išgaus sau tautines nepriklausomybes. Net ir armija rodo savo neištikymą dabartinei valdžiai.

Jugoslavija žiuri ant Italijos kaip savo geros kostumerkos, bet taipgi neturi geros akies delei Italijos kišimosi į Albanijos reikalus. Mat neseniai Italija privertė Albanijos karaliuką Zog sudaryti su ja prekybinę uniją, kas kaimynkai Jugoslavijai nelabai tinka.

Tuoj Pradės Veikti Muilo Fabrikas.

Šiomis dienomis pradės darbą Panevėžyje pastatytas muilo fabrikas.

Prez. Rooseveltas Paskelbė Savo Ministerių Kabineta

Hyde Park, N. Y.—Amerikos prezidentas Franklin D. Rooseveltas jau paskelbė savo ministerių kabineto sąstatą. Į jo kabineta įeis Valstybės sekretorium, Cordell Hull, Tennessee valstijos Senatorius; Izdo sekretorium, William H. Woodin, New Yorko turtuolis; Karo sekretorium, George H. Dern, iš Utah; Generaliu prokuroru, Thomas Walsh, Montanos senatorius; Pašto sekretorium, James A. Farley, iš New York; Darbo sekretorium, p-lė Frances Perkins, iš New York; Lavyno—Claude A. Swanson, iš Virginia; Agrikultūros—Henry A. Wallace, iš Iowa; Vidaus reikalų—Harold Ickes, iš Illinois; ir Prekybos—Daniel C. Roper, iš South Carolina.

Visas Prez. Rooseveltui kabinetas užims savo vietas nuo Kovo 4 dienos.

Pažymėtina, kad šiame ministerių kabinete yra keletas buvusių republikonų ir viena moteris; tai bus pirmas atvejis visos Amerikos istorijoje, kad moteris užimtų tokią aukštą vietą. Nors, išskyrus senatorius Walsh ir Hull, kiti ministeriai nėra plačiai žinomi, tačiau optimistiškai observatoriai žiuri į juos ir į jų viršininką, Franklin D. Rooseveltą, kaip į šalies išvaduotojus iš depresijos žabangų.

Sprendžiant apie plačią ministerių kabineto siudėtį, nes į jį įeina demokratai buvę republikonai ir progresyviai, galima iš anksto sakyti, kad jie sutartinai dirbs ir, įtraukdami į bendrą darbą savo grupes, pasitarinaus valstybės gerovei.

Vokietijoje Tapo Įvestas Pusiaus Apgulos Stovis

Hindenburgas Išleisto Dekretu Susiaurina Valstijų Teisės ir Visa Šalis Pavedama Policijos Priežiurai, Panaikinant Pilietiškes Teises.

Berlynas. — Vasario 28 d., 9 v. v., Vokietijos prezidentas Hindenburgas išleido dekretą, kuriuo šalyje panaikinamos visos asmeninės piliečių teisės ir valstybė pavedama policijos priežiuron.

Tas dekretas yra atkreiptas prieš komunistus ir socialdemokratas, nes to dekreto prisilaikanti policija, į kurią įeina ir ginkluoti fašistų buriai, gali be jokio teismo leidimo sustabdyti opozicijos laikraščius, sulaukyti visokos protesto demonstracijas, daryti kratas namuose ir areštuoti priešingų valdžiai partijų vadus.

Tuo dekretu taipgi įvedama mirties bausmė už puolimus kelių ir padėgimus. Taipgi tas dekretas leidžia policijai pašalinti iš vietų atskirų valstijų viršininkus, jeigu jie pasirodytų priešingi centralinei valdžiai.

Paskelbus tą dekretą per radio, panika apėmė opozicinių partijų vadus ir tautines mažumas. Šalyje eina gandai, kad ateinantį sekmadienį, laike rinkimų, busią persekiojami ir žudomi komunistų atstovai ir tautinės mažumos, ypatingai žydai. Del tų gandų daugelis žydų apleidžia miestus ir bėga ant ukų arba į užsienį.

UŽ VĖLIAVAS SURASĖ DAUG PROTOKOLŲ

Vasario 16 d. prie kiekvienų namų turėjo būti iškabintos tautiškos vėliavos. Tačiau ne visi namų savininkai tatoi padarė. Vieni visai neiškabino, o kiti iškabino ne lietuviškas, bet "kiniškas." Už tai visose policijos nuovodose surašyta keliasdešimt protokolų.

Šiaip kitokių nusikaltimų tą dieną visiškai nepadarėta.

BRASTOS KANKINIAMS BAUSMĖS PADIDINTOS

Kaip ir galima buvo laukti, šališkas lenkų afėiacinis teismas, persvarstęs Brastos kalinių Pateko, Baginskio, Vitoso, Kierniko, Ciolkošo, Pragier, Masteko, Dubois, Barlickio ir Liebermano bausmes del neva ruošto 1930 metais sukilimo, jiems bausmes patvirtino tas pačias ir pridėjo po keletą metų piliietinių teisių atėmimą.

Pavyzdžiui Vitos gavo pusantų metų kalėjimo ir dabar pridėta jam triems metams teisių atėmimas. Kiti gavę po 2—3 metus kalėjimo, piliietinių teisių negavo penkeriems metams.

Kaltinamieji, kaip jau žinoma, iš kalno matydami teismo šališkumą, atsisakė nuo gynyimo ir teismui nedavė jokių paaiškinimų.

VIENAS PYLIMAS GALETŲ PAGERINTI EUROPOS ORĄ

Užsienio spaudoj gyvai diskusuojama tema Europos klimatu sušildyti. Tulas Kristupas Carlovitz ilgame referate judina klausimą, kaip sureguliuoti šiltųjų ir šaltųjų vandenų sroves Atlantike ir Ramiajam vandenyne.

Jis įrodo, kad užtvėrus pylimu šaltojo vandens srovę, kuri plaukia iš Šiaurės pro Naująją Žemę ir kontinentą, galima būtų kelias laipsniais pakelti Europos oro šilumą. Reiktų pa daryti tik neilgą pylimą tarpe tos salos ir sausumos.

Rusų inžinierius Abdejev taip pat proponuoja užtvėrti Ochoccho jurą 6 kilometrų ilgumo pylimu palei Sachalino salą ir tuo budu būtų žymiai pakelta Japonijos ir Manžurijos temperatūra.

Abiejuose atsitikimuose pylimai padaryti esą galimi ir nelabai brangiai atsietų, gi Europos ir Azijos ukiai butų milžiniška pagalba.

—Olandai mėgins iškelti aukšą iš anglių laivo "Lutine," kuris paskendo ties Tershellingo sala prieš 134 metus. Aukso vertė siekia 1.5 mil. svarų sterlingų.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVŲ TAUTINIS SANDAROS LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
Published Every Friday by
Michael NarvidEditorial Office:
3227 South Halsted Street

Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:

In The United States per year \$2.00
In Canada and All Foreign Countries per year \$3.00Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post
Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.Sandara yra Savaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara
yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 3227 So. Halsted St.,
Chicago, Illinois.

UZSISAKYMO KAINA:

Suvienuose Valstijose metams \$2.00
Užsienyje metams \$3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBES

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.
Vyriausią šalies valdžia ir suvereną yra pati tauta, išieškanti savo
valią, slaptai ir teisėtai balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų
— vyrų ir moterų.Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei
kultūrinio gyvenimo centras yra Vilnius.
Visuotinis besaliskasis švietimas ir mokslo bei kultūros kėlimas tarpe
Lietuvos ir išsvijus Lietuvių.Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išsvijus
Jungtinės Valstijose ir kitose šalyse.Bendros pastangos ir veiksmai įgyvendinti Lietuvoje ir visoj tautoj
placiusius Demokratinės principus.Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atsky-
rimas tikybinio veikimo nuo politinio.Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Kon-
stitucijai.Atsižvelgiant į tautos ateitį—pastangos priaugančiąją Lietuvių kartą
— jaunuomenę, išauklėti sveiką, apsviestą ir tautiškai susipratusių.Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais būdais—Mes
be Vilniaus Nenurimsim.

REIKALINGA ISPLĖSTI VEIKIMĄ.

Kuomet laikai buvo geresni, mūsų organizacija sugebėdavo pasiūlyti savo atstovus į tolimesnes kolonijas iširti vietines sąlygas ir turėti reikalingą pagalbą ar suteikti jvairių informacijų. Šiandien gi to padaryti negalima. Keliaujančių agentų išlaidos yra didelės, o įėjimų mažai.

Užpildymui šito trūkumo, patys mūsų veikėjai turėtų parodyti daugiau savystovumo ir nuspręsti kas yra reikalingiausia atlikti vieną ar kitą kolonijoj. Sandara gyvuoja jau kelio metų; jos narių eilėse rasime nemažai tokių veteranų-darbuotojų, kurie dalyvavo svarbiausiose mūsų tautos žygiuose ir laimėjimuose. Jie yra patyrę, idejiniai pasišventę ir užgirde pirmą šūvį nebėga į saugesnę vietą.

Depresija, ekonominis krizis reikalauja iš kiekvieno nuširdaus darbuotojo didesnio jėgų įtempimo. Pirmiau retai kam atėdavo į galvą mintis, jog Sandara privalo rūpintis darbais; jog kartais paskutinis atliekamas skatikas tenka paskirti tiems, kurie atsidūrė prieš bado šmėklą. Keli metai atgal mes nematėm galimybės steigti mokyklėles vaikams; uždavinys atrodė perdidelis! Šiandien mes esam priversti vykinti tą uždavinį nepaisant į jokia kluitis.

Ir taip vienas pareiga po kitos krinta ant mūsų pečių. Galėtumėm jas atstumti į šalį ir pasitenkinti vien tušiom kalbom ar kritikavimu, kaip tai daro daugelis išsigarsinusių save ypatų ar organizacijų. Bet mes to nepadarysim. Darbas reikia atlikti ir išplėsti. Ir nors krizis tebesiuria, bet mūsų veikėjai turi pasilikti visuomenišką dirvoj.

VOKIEČIAI RUOSIAS KARUI.

Anglijos liberalų laikraštis "Manchester Guardian" keletą kartų pastebėjo, jog Vokietija yra pasirodusi netolimoj ateity stoti į karą. Karas esąs neišvengiamas. Bet prieš ką? Suprantama, jog prieš Lenkiją ir Lietuvą. Pasak ano laikraščio, vienais maldavimais vokiečiai neatgaus nei koridoriaus, nei Dancigo, nei Klaipėdos. Kadangi gražinimas šių teritorijų sudaro svarbiausį Vokietijos troškimą, tai nieko nebus pagailėta jo atsiėkimui. Tautų Sąjungos posėdžiuose jie reikalauja pilnos lygybės, t. y., kad jiems būtų suteikta teisė turėti tokią armiją koki jiems reikalinga. Ir retai, kuris Europos politikas nėra tikras, jog už metų, ar kitų Vokietijos armija pasieks prieškarinio didžio.

Keisčiausias dalykas yra tas, jog Anglija neoficialiai paremia vokiečius. Dar neseniai, anglų finansų ministeris Chamberlain pasakė, jog reikalinga pakeisti Vokietijos rytų sienas; kitaip, girdi, sunku busią panaikinti ekonominis krizis.

Labai galimas dalykas, jog Klaipėda pirmutinė paragautų geležinio vokiečių kumščio. Čia jie, taip sakant, išbandytų kelius ir kitų valstybių tikrąjį nusistatymą. Ką pasakytų Europa užgir dusi, jog vokiečių kariuomenė perėjo Nemuną? Ar paskelbtų prancuzai karą? Kokios pozicijos laikytųsi Rusija? Kadangi Lietuva nėra prisiglaudusi prie jokių stipresnių valstijų grupės, tai susirėmime su vokiečiais mes rimtos pagalbos negalim laukti. Niekas nenorės rizikuoti karu del mažučio Klaipėdos krašto. Atsiek šį tikslą, vokiečiai skubotai ruošis prie kito žygio prieš lenkus. Jie mano, jog naujai suorganizuota armija atsilaukys prieš lenkų-prancuzų bendrą frontą.

Kaip ištikro bus—niekas nežino. Keršto apimti vokiečiai yra pasirodę griežti paskutinių priemonių, nepaisant jog sveikas protas visai ką kitą diktuoja. Lietuva turi pamato nerimauti. Atvaduotas protėvių žemės gabalas gali vėl patekti į svetimų rankas ir niekad nebeįgri. Klausimas dabar—kaip jį apsaugoti? Sutartis su lenkais ir prancuzais, reikėtų atsižadėjimą Vilniaus; pasilikti vieniems yra pavojinga. Alkanas ir įniršęs vilkas nepripažįsta, kad silpnėnė avis turi tiek pat teisės gyvuoti kaip ir jis.

Mūsų supratimu protingiausias dalykas būtų atkreipti Amerikos, Anglijos ir Tautų Sąjungos dėmesį į kylančią audrą ir tarpininkaujant toms valstybėms gauti pasižadėjimą iš Vokietijos, jog ji nepuls Klaipėdos su ginklu rankoje. Lietuva turi savo pusę daug svarbių argumentų. Keli šimtai metų atgal vokiečiai buvo atėmę iš mūsų milžiniškus plotus žemės ir išnaukino bei pavergė ištisas lietuvių gimines. Ką mes atsiėmėm po didžiojo karo, tai tik šimtinė dalis, to ką vokiečiai iš mūsų buvo išplėšę. Mes neberekalaujam visos arba pusės skolos; mes tik norim pasilaikyti tą, kas Lietuvai neatbutinai reikalinga—priėjimas į jurą per Klaipėdą. Jeigu Vokietija ir šito mums nenorėtų pripažinti, tuomet bukim pasirengę prie visko.

ORLAIVIU IS AMERIKOS Į KAUNĄ.

Pavasaris jau nebetoli ir mūsų du lakunai, beabejo, skubiai rengiasi skristi per Atlantiką į Lietuvą. Tai drąsus sumanymas ir jeigu jis pavyktų visi lietuviai džiaugtųsi. Bet čia pasisekimas ir suklimpas balansuoja vienas kitą.

Savo laiku pagarsėjęs vokiečių kancleris Bismarkas pareiškė, jog del Balkanų reikalų jis neaukautų nei vieno kareivio. Panašiai ir skridime per Atlantiką gali kilti abejonių ar del tuščios garbės apsimoka rizikuoti gyvybe dviejų mūsų tautiečių. Ant popierio viskas atrodo labai paprasta. Tiek ir tiek galionų gazolino stipriam orlaivui turi užtekti iki Kauno. Taip, bet gamta pilna kaprizų. Plačiose vandenyno erdvėse vėjai ir audros nepripažįsta matematiškų formulų.

Tiesa, mūsų tautiečiai nebus pirmutiniai. Daugelis kitų pasiekė antrą pusę ir nieko blogo neatsitiko. Bet už tai buvo nemažai ir tokių, kuriuos tik su dideliu vargu išgelbėjo nuo bangų. Toki pavojinga kelionė turėtų turėti kokį nors aiškų tikslą. Mokslo žvilgsniu skraidymai per Atlantiką nebeturi reikšmės. Tai vis tiek, kad bile vienas bandytų perskristi per vandenyną mažam laiveli. Naudos iš to but mažai. O kas del garbės savo tautai, tai irgi abejotinas vertės dalykas. Sharkey laimėjo čempionatą, bet lietuvių gyvenimas del to beveik nepasikeitė.

Taigi, pirmą negu pradėti tokį žygį, reiktų rimtai pagalvoti ir dalyką visapusiškai apsvarstyti.

ŠIS BEI TAS

Rašo A. Brijunas.

SANDARA IR AMERIKOS LIETUVIŲ VIENYBĖ

Kaip jau daugel kartų savo straipsniuose nurodęs,—žmogus iš prigimties yra vienas (individualistas) ir tik savo jėgomis nepasitikėdamas jungia jas su kitomis jėgomis įsivaizduojamo bendro tikslo atsiėkimui. Gi gyvenimas kovose buna daug tokių nuotikių, kad ir stipriausio žmogaus nusistatymas ką tokio atsiėkti, nepakanka jo jėgų bei sujungimo su kitomis, to apčiuo piamo siekio gyvenimam įvykinti. Tad vienatė prisieina padaryti gerai apgalvotas planas, kuris tikėtų ir jo ir jo bendraminčių užmasčių susivienijimui.

Amerikos lietuvių tautinis gyvenimas šaukte šaukiasi sudarymo savo tautiečių vienybės daleliui gan svarbių ir tautinei bendrų siekių atsiėkimui. Ligšiolaiškas, kas sau, siekimas bendrų tautinių uždavinių prie nieko rimtesnio neprivedė. Kaip vienatos, dar nėsama nei kultūrinė nei kuom kitu pribrendę, kad kas sau siekdami ką nors apčiuopamai didesnio atsiėkime. Tiesa, karjerų ieškotojai, kaip vienatos, kai ką atsiėkia savo pačių naudai. Bet tas jų pasiekimas viršūnių šildydavo ir šildo juos o ne visuomenę bei tautą. Todėl ir yra pageidaujama, kad juo daugiau galėtume sujungti lietuvių tautinių jėgų, kurių pagalba būtų galima dideliu maštibu didžius ir garbingus darbus nuveikti savo tautiečių bei tautos gerovei.

Todėl ir toji siekimo užmatomoji gerovė, gali būti visų lietuvių tautos žmonių naudai bei jokios progos pavieniui išimtinai pasinaudoti. Tuo tikslu, jau gana daugel metų tam atgal, tapo įkurta Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara. Jos įkurėjai buvo nuširdžiai lietuvių tautos patriotai ir valdybiniai nusistatę veikėjai. Nemažias skaičius jų Sandara įkurėjų grįžo savo tėvynėn ir tenai net ir dabar dirba valdybinė-tautinių darbų ir užima daug svarbių vietų Lietuvos gyvenime. Šis mano priparodymas negali būti užginčijamas net ir per saumylį.

Taigi pirmieji Sandaros įkurėjai (nesakau visi) išlaikė savo pasibrizto tikslo, išlaikė ir Sandarą. Patsai žodis Sandara reiškia vieningumą, sutikimą ir bendrumą tautinių mierių. O tas Sandaros galutinis siekis ir yra tautos ir jos narių garbė, laisvė ir gerbuvis. To tikslo atsiėkimui Sandara turi nusistatę savo taktiką, kuri, reikalauja bei gyvenimo eiga keičiantis, galima taipgi pakeisti ir pritaikinti prie dienos reikalavimų. Sandaros taktika buna perkratinėjama Sandaros seimuose ir juose, didžiūmos balsų, galima toji taktika pakeisti, atmeti arba naują priimti. Todėl toki Sandaros tvarkymosi sistema atitinka šios šalies lietuviams, nes jie yra prapratę Amerikos gyvenimo bei valdymosi sistemas.

Taigi jokio ginčo nebūti negali kaslink Sandaros tikslo ir taktikos Amerikos lietuvių susandariniui. Kiekvienas sveiko proto lietuvis jaučia reikalingumą tautinių jėgų sujungime dėlei didesnių darbų atlikimo savo tautos naudai. Ir sveikasis lietuvių tautinis elementas jau per daugelį metų randą sau geriausia vietą dirbti Sandaroje.

O visgi yra jaučiama didelis trukumas jėgų Sandaroje, žinant, kad dar labai daug inteligentiškų vyrų ir moterų nėra patapę Sandariečiais, nors jiems ir joms Sandaros vartai atdaryti. Tas ne visuotinis lietuvių prigulėjimas prie Sandaros išaiškinamas buvimu saumylių karjeristų lietuvių tarpe, kuriems rupi daugiau savo ypatis ką nauda ir garbės siekimas, negu bendras visų tautiečių tautos labas. Kad tas taip yra, tai įrodo gyvavimas ir naujai tvėrimas visokių tautininkų klubių, tautininkų susivienijimų ir t.t. Sakau, tik karjerų ieškotojai, saumyliai ir tautos atskalos gali norėti lietuvių suirutės ir nepriulėti prie Sandaros. Gi gero velyjantis lietuvių tautai žmogus negali rasti jokių pasiteisinimų negalėjimui prie Sandaros prigulėti. Net vadovaujančių Sandarą ypatų neįtikimas kaip kam neįrodo Sandaros tikslų ir taktikos nepriimtinumą. Sandara yra visiems geros valios lietuviams atdara ir Sandara išskėstomis rankomis visus lietuvius kviečia savo glėbin, kad juo padidinus tautinės kurybos jėgas būtų galima didesni tautos labai darbai nuveikti.

Tad tu ir aš, jus ir jie, kurie jaučiame ir suprantame reikalą jungti tautines jėgas savo tautos ir žmonių abelnei gerovei, stokime dirbti Sandaroje ir kvie

PIRMOJI LIETUVIŠKA OPERA

"GRAŽINA"

VALSTYBĖS TEATRE KAUNE

buvo P. Olekos pastatyta, Jurgo Karnavičiaus parašyta—4 v. 5 p., su pagal Ad. Mickevičiaus poemą K. Inčiuros parašytu libretu, dirigentu M. Bukša, A. Galdiko dekoracijomis, kostiumais ir butaforija, chormeisteriu J. Štarka ir baletmeisteriu N. Zvierevu, režisuros padėjėju J. Stumbru, lygiai tuo metu, kai sukako Lietuvos nepriklausomybės 15 metų—vasario 16 dieną. Taigi, ta diena bus istoriška Lietuvos muzikoje.

Kaip paprastai, tą dieną teatro buvo pilnas pirmiausia įvairių užsieniųjų diplomatų ir kitos oficialios publikos, bendrai—pilnutėlis. Sulaukus prezidento, sugriežtas jo maršas, paskui Lietuvos himnas, ir tautinėmis vėliavomis šonuose padekoruota je scenoje prasidėjo opera. J. Karnavičius yra pats operos orkestro dalyvis, todėl ypač sveikintina jo pastanga, kai iki šio laiko nebuvo kitų parašytos didelės lietuviškos operos.

Pagal Mickevičiaus poemą, veikią asmenys parodyti šie: kunigaikštienė Gražina—V. Gri gaitienė, jos vyras Liutauras—K. Petrauskas, dvariškis Rimvydas—A. Kučinskas, jaunas bajoras—A. Sodeika, senas vaidila—St. Santvaras, antras vaidila—St. Sodeika, pažas Laimutis—A. Dičiūtė, Ramunė—Gr. (patė—Gražina) Matulaitytė, kvieslys—V. Puškoriaus; dar dalyvauja minia; bajorai, jaunimas, kareivos, pilėnai. Veiksmas vyksta Lietuvoje Vytauto laikais. Dalyvauja ir papildomas vyrų choras (ved. A. Makačino).

Vaidilų giesmės teikia operai istorinį senovišką atspalvį, o esąs joje dainų motyvai ir mergaičių daina "sulietuvina" šį kurinį. Panašiai yra sukurta rusų opera "Caras Saltanas". Kvieslys čia yra kažkas panašus į "skomorocho" "Care Saltane" (toks linksminiojas pranešėjas prie dvaro). Linksminimo scena "Gražinoje" vaizduoja lyg ir pasaką, su įpintu politiniu momentu. Čia balandėlė lietuvaite (su sparnais, "kaip reikia"—balet o darbas, kaip ir kitų pasakos personažų), ją puolaš ir besigerinąs vanagas kryžiuotis, lapute su konfederate ant galvos: suprask, lenkas, ir šoka kiškėliai. "Care Saltane" taip pat skomorochas pasakoja panašią pasaką, kurioje liečiami skime butinai kitus dirbti tautinį darbą bendrai; bet, jei kiti, tai suprastami, atsisakys sueti į tautinę vienybę, tai atsukime jiems nugaras ir izoliuokime juos, kaip tautos atskalas. Dirbkime Visi Sandaroje!

IS VERGIJOS Į LAISVĘ

Šmet sukanka 90 metų nuo panaikinimo vergijos Lietuvoje. Vadinasi 90 metų tam atgal lietuvi siela ir kunas buvo pono dvarininko ir pono Klebono nuosavybė. Dvaruose klebonijos ir bažnyčiose buvo vartojama lenkų kalba; lietuviųkalba vartojo tik baudžiauninkai.

Šių dienų buvusių Lietuvos ponų-engėjų ainiai dedasi dideliais mūsų tėvynės patriotais ir jos reikalų dabotojais. Tai visgi šiočia tokią pažangą ir gyvenimo krypties paimaina.

Svėsdami šimtmetines baudžiaunos panaikinimo sukaktuves galėsime tikrai pasidžiaugti padaryta pažanga visose gyvenimo srityse ir sau išskeltomis galvomis drąsiau žiūrėsim į ateitį.

Skaudus likimas laukia našlaičio netekusiam savo tėvų. Pati gamta su juo verkia. Kiekvienas, nusitolinęs nuo savo tautos, susilaukia paklydimo dalies. Visi lietuviai neujesiej dirbti rusų, lenkų ir kitų valstybių naudai atlieka išdavišką darbą ir susilauks Iškarijoto likimo.

politiniai motyvai yra nepalankūs carams ir didžiunams. Yra jaunimo skambi daina, A. Sodeikos padainuojama su pritarimu.

Pabaigos scena kiek primena taip pat Valstybės Teatre rodomo "Saruno" pabaigos sceną su laidotuvių—deginimo apeigomis, tik čia įvestos verkėjos—operos choristės, atsiėveikimo momentas ("Kodel tu mirei?.. Ar tu valgyt neturėjai?.. Ar tu namų neturėjai?.. Ar tuves žmo na nemylėjo?..").

Kadangi šis pastatymas dabar pirmoje eilėje žymėtinas, kaip istorinis, tai pravartu visą turinį išdėstyti, neminint plačiau Grigaitienės ir Petrausko žinomo dainavimo.

Pirmame paveiksle puota

Naugarduko pilyje. Svečiai ir pilies artimieji sveikina laimingą grįžusį iš kelionės savo kunigaikštį Liutaurą. Jis šaltai priima sveikinimus. Tai pastebėjusi kunigaikštienė Gražina nori nutraukti puotą, bet, pažo Laimučio ir Ramunės prašoma, nusileidžia. Paskatintos merginos ima dainuoti. Gendančių visų nuotaiką pataiso, savo daina Rimvydas, pilies artimasis Intermedijoje klajokliai išdaigininkai (šposininkai), užsukę į Naugarduką, šia proga vaizduoja paukščių ir žvėrių vestuves. Rimvydas kviečia dainuoti vaidilą. Senasis vaidila nepatenkintas tarpusavio vaidais, atslenkančiu nauju tikėjimu. Jauanas bajoras garbina lietuvių ginklus, žirgą, ir užtraukia žygio dainą. Dainininkams įsisiubavus, antrasis vaidila drauge su svečiais ima garbinti Vytautą, bet tuo tarpu Liutauras trenkia taure ir liepia visiems išiskirstyti. Visi skistosis, nesu prasdami Liutaur o elgesio. Liutaur o širdy kyla apmaudas ir kerštas prieš Vytautą.

Antras paveikslas. Muzikalinis antraktas. Pily naktis.

Atvyksta kryžiuočių pasiuntiniai. Liutauras nutaria slapta žygiuoti prieš Vytautą. Pakviečia Rimvydą. Įsako šaukti kareivius ir ruoštis žygiuoti į Lydą, nes ten Vytautas jį pakėles kunigaikščių ir dovanojęs žemės. Rimvydas pasakoja senovės papročius, kaip elgdavėsi kunigaikščiai, į naują vietą perkeldami sostą. Liutauras atidengia paslaptį: buvęs pas prūsų ordeno magistrą ir sudaręs su juo sutartį—Lydą sunaikinti padėsią kryžiuočiai. Nors Rimvydas smerkia bičiulystę su priešais, Liutauras nė klausyti nenori taikintis su Vytautu, tik trokšta gražinti pamintą garbę. Liutaurui išėjus, įeina Gražina. Rimvydas jai papasakoja Liutaur o planus. Gražina nori perkelti savo vyrą, bet Liutauras pasisako kovosiąs ligi galo. Gražina, likusi viena, šaukiasi dievų pagalbos, nežinodama ką sakyti kryžiuočių pasiuntiniams prie pilies laukiantiems atsakymo.

Trečias paveikslas. Pilies kieme

Ramunė laukia Laimučio. Pasirodo ir Laimutis. Abu mylimieji džiaugiasi meile ir ramiaja rudens naktimi. Iš rumų ateina Gražina. Liutaur o perkalbėti jai nepavykė, todėl ryžtasi gelbėti pati tėvų žemes Laimučiu įsako išsiusti vokiečių pasiuntinius: tokia esanti... Liutaur o valia. Tačiau Gražinos širdis nerami. Susirupinęs ir Rimvydas praneša, kad kareivos jau pasirodė ir laukia už pilies Liutaur o. Su nelaukta žinia įbėga Laimutis: kryžiuočiai šiąnakt pulsį Naugarduką, nes kunigaikštis išvaręs jų pasiuntinius. Slėpdama savo sumanymą, Gražina sakosi dar kartą einanti perkalbėti Liutaurą.

Laimučiu liepia, kunigaikščiu išėjus, paduoti ginklus, Rimvydui—šaukti kareivas ir tinkamai pasveikinti valdovą. Renkasi kareivos. Su Liutaur o šarvais pasirodo Gražina. Kareivos ją sveikina ir žygiuoja į karą įsitikine, kad juos veda Liutauras.

Ketvirtas paveikslas. Už uždangos girdėti kryžiuočių chorales "In Gottes Namen fahren wir." Giesmė nutolsta. Pakilus uždangai, lietuviai gieda himną Kovui. Kareivos išėina. Aikštelė netoli mušio vietos. Lietuvių atsarginiai seka kovą. Stebisi keistai kovojančiu kunigaikščiu, (kuris ir karą išėidamas ne taip užsikabino), šaukiasi Kovą padėti jų viešpačiui. Pasirodo juodasis riteris ir nusiskubina į mušio lauką. Paskui jį nubėga ir atsarginiai ginti savo valdovą, bet jau vėlu. Atveda sunkiai sužeistą jų kunigaikštį. Niekas ir Laimutis pažįsta Liutaur o šarvais apsigėrusią Gražiną. Gražina prašo Rimvydą globoti jos mylimąjį vyrą ir niekam nesakyti šio karo paslapties. Miršta. Susirinkę kareivos paskutinį kartą pagerbia kunigaikščio (Gražinos) lavoną.

Penktas paveikslas. Naugarduko aikštėje ties šventykla

kraunamas šermenų laužas. Už scenos rauda raudotojos. Pasirodo laidotuvių eisenos. Atnešamas lavonas. Visi gedi žuvusio kunigaikščio. Atsiėveikimo apeigas pradeda Rimvydas ir Laimutis. Artinasi žiniai, vaidilos, kriviai. Kareivos žvangina kardais, vydami nuo murginio nelabiasias dvasias, (prie to prisideda balet o darbas). Vaidila ragina krauti laužan brangenbes ir lobius, kurie busią reikalingi dauose. Ekstazėje regi kritusį karžygį skriejant dangaus erdvėmis. Minia puola belaisvį kryžiuotį, bet tuo tarpu pasirodo juodasis riteris. Jis nusimeta skraistę, ir visi pažįsta Liutaurą. Minia džiaugsmingai prie jo veržiasi, bet jis liepia kurti laužą, nes į dausas žengia mylimoji jo žmona. Liutauras, didžios nelaimės slėpiamas, atsimena laimingas meilės dienas ir nebegražinamą laimę. Atsimena įvykdytą kryžiuočiams kerštą, kuris tačiau nebegali jo širdžiai gražinti ramybės. Jis šoka ant laužo ir kartu su Gražina dingsta liepsnose.

Operoje yra ir jumoro momentų. Taip, kovoje pasirodo iš abiejų pusių dezertyrai...

Šiuo pastatymu bus padaryta pradžia to, kad Valstybės Teatre scenoje bus ir visa eilė savų operų, kaip dabar yra savų pjesių.—Arėjas Vitkauskas.

"SANDAROJE"

Garsinkitės

KELIAUK Į LIETUVĄ

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

Is New York į KLAIPEDA
Per GothenburgGREITA KELIONĖ
Į LIETUVĄ per ŠVEDIJĄ"BALTAŠIS ŠVEDŲ LAIVYNAS"
PIGIOS LAIVAKORTĖSIšplaukiami iš New Yorko:
Drottningholm, Kovo 18 d.
Kungsholm, Balandžio 1 d.
"GRIPSHOLM, BALANDŽIO 22 D.
"KUNGSBOLM, GEGUŽES 8 D.
Drottningholm, Gegužės 20 d.
"GRIPSHOLM, GEGUŽES 27 D.
*Lietuvių Ekskursija.Informacijų ir Laivakorėjų kreipkitės
į vietinį agentą.SWEDISH AMERICAN LINE
21 STATE ST., NEW YORK, N. Y.
CHICAGO, ILL. 181 N. Michigan Ave
BOSTON, MASS. 10 State Street
DETROIT, MICH. 73 Monroe Street

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Binghamton, N. Y.

Sandariečių Vakarėlis Gerai Pavyko.

A.L.T. Sandaros 64 kp. Vasario 19 dieną š. m., Ukrainiečių salėje, buvo suruošus pasilinksminimo vakarėlį, kuris visais žvilgsniais gerai nusisekė, sulig dabartinių sunkių laikų, depresijai siaučiant, nes kaip svetima, taip ir lietuviai yra paliesti pasaulinio krizio.

Bet visgi, nežūrint tų visų sunkumų, į viršūnę vakarėlį buvo susirinkę gana gražūs būrelis; visi smagiai linksminosi prie geros muzikos, sykiu ir parėmė maerijaliai Tautinės idėjos demokratine organizacija. Tad visiems dalyviams tariau padėkos žodį už skaitlingą atsilankymą. Taipgi ponams Varkulams, ir M. Urbai priklauso nuoširdi padėka už gausų prisidėjimą prie viršūnės pramogos.—Ten buvęs.

GARSIKALBIAI IS LIETUVOS

Kalbantieji paveikslai bus rodoma 17 d. kovo-march, lietuvių salėje, 315 Clinton St., Binghamton, N. Y.

Pirmą kartą turėsime progos išgirsti lietuviškai kalbant krumtamus paveikslus, kuriuos nutraukė p. J. Januškevičius Jr., praitę vasarą, važinėdamas po Lietuvos kraštą, Klaipėdą ir Vilnių.

Šie atvaizdai bus rodomi pirmą kartą: lietuviškai kalbančių paveikslų dar niekad negirdėjome, tad nepraleiskite progos: visi, kas tik gyvas, ateikite pamatyti ir išgirsti negirdėtų ir neregėtų paveikslų o nesigailėsite.

Nuoširdžiai kviečia visus, V. V. S. Sk. Komitetas.

Bridgeport, Conn.

BISKELĮ SVIESOS

Po antgalviu "Musų Koliunijos Šnipų Veikimas" "Sandaros" trečiam (3) numeryje, š. m. pasirodė rašinys, kuriame yra minimas mano vardas ir jo kuriuomi pasirašo R. P. D. Pats rašinys yra gana prastos rūšies šmeižtas ir nevertas prasiūšios kritikos, bet kad esu smeižiamas ir mano vardas minimas, todėl tikiu kad "Sandara" duos vietą šioms kelioms žodžiams, pasakyti. Broliui R. ir sesutei D. kad, tokiais šmeižtais ir jums nepatinkamų ypatų niekinimais sau garbės neužsitarnausite. Šnipų žmogų išvadinti gali tik tas, kurs yra nustojęs visokio padarumo.

Bridgeportą apleidau spalio mėnesyje, 1932 m., ir ar galima dar ir dabar R. P. D. kankina.

Kas link mano SLA. 51 kuopos pirmininkavimo, ir ar aš buvau tinkamas ar ne: Aš pirmininkavau 51 kp. keturis ir pusę metų; brolis R. prisirašė prie SLA. 51 kuopos tik 1930 m., reiškia Viznis jau buvo 51 kuopos pirmininku, kuomet broli R. prisirašė prie Susivienijimo, ir į tokį trumpą laiką pastojai tokiu didvyriu, kad net kitus baidini prašaliniu iš Susivienijimo.

Ar aš buvau išmestas iš kuopos pirmininko vietos? Tai ne. Mano rezignacija turėtų rasti 51 kp. arkyyve (kopija tos mano rezignacijos randasi pas mane). Kodėl aš rezignavau iš pirmininko vietos, ir kaip? Gegužio mė-

nesio susirinkime, dėlai tamistai R. neapgalvotų ypatiskumų, va ką broli R. pasakei:

"Jeigu Viznis bus kuopos pirmininkas, tai aš atsisakysiu būti kuopos protokolų raštininku." Tamistos moteris, kuopos išdėininkė, va ką pridurė. "Me Next" Ar neteisybė broli R.? Kuopos nariai pasipiktino tokiu tamistos pareiškimu. Birželio mėnesio susirinkime aš pateikiau kuopai savo rezignaciją—del to, kad brolis R., kaip kuopos protokolų raštininkas, su noru ar ne su noru, vienok keitai kuopos protokolus, po kuriais man, kaip kuopos pirmininkui reikėjo pasirašyti. Ar netaip broli R? Mano rezignacija pats R. perskaitei kuopos susirinkime. Vice-pirm. P. Stilius paklausė kuopos susirinkimo, ką susirinkimas daro su mano rezignacija, daugelis suriko atmeti, tik po tulo laiko P. Sapiega padarė įnešimą, kad mano rezignaciją priimti. Kas tą įnešimą rėmė, ar gi ne mano moteris Viznienė ir ar ji užtai negavo barti nuo kitų kuopos narių, kad ji tą padarė. Dabar Vizniai gyvena New Yorke, ir 51 kuopos susirinkimų nelankome, ir ar galima daiktas kad, mums esant 55 mylias nuo tamistų, R. P. D., susiauriname jusų vietas Bridgeporte. Mat kokios plačios vietos reikalauja ypatiška neapykanta.

Lietuvos Atstatymo Bendrovės Seiman, New Yorkan, nuvykau kaip vietinis: susieiti su savo giminėmis, kurie vėliaus įšivedė mane ir mano moterį į seimo svetainę. P. Bačunas davė seimui įnešimą, kad svečius prašalinti iš seimo salės. Seimas nubalsavo, kad svečius palikti svetainėje. Svečių buvo keliolika, ne vieni Vizniai. Kur gi čia tas šnipinėjimas. Dabar kas link filozopo, ar kokio korespondento, kokiū brolis R. mane bando apkrikštinti? Jeigu aš jau tokiu ir bučiau, tad gi savo filozofijos niekam pirkti nesiuolau, tad kam gi čia turėtų kam galvą skaudėti. Kas link korespondento, kokiū mane R. P. D. tituluoja, aš manau, kad yra per pilnai vietos lietuvių laikraščiuose ir del brolio R. P. D. rašyti, bet butų geriaus kad brolis pakeistum savo etiką, nes gali save ir kitus įtraukti į bėdą. Brolis R. P. D. rugoji, kad p.p. "Viznius"—Viznis nenori bendrauti su lietuviais, ir vėl ašaras lieji, kad be jų Viznių jokis visuomeniškas įvykis negali įvykti. Na, kaip čia suprasti šitokią filozofiją? Vienok jis rašo ir mano, kad jis daug gero visuomenei teikia. Jis vėl rugoja, kad Viznis "neaplenkia nei vieno Sandaros apskričio suvažiavimo. Jeigu taip, tai tų suvažiavimų buvo labai mažai, nes jeigu aš nėvieną jų neaplenkiau, o aš jejuau tik į vieną, tai yra Bridgeporte, tai reiškia tik vienas jų ir buvo. Ir ką gi aš blogo ten įėjęs padariau, R. P. D. nepasako.

Dabar kas link p.p. Vitaičių, va kaip skamba. "Viznis, kuris vaikščiodamas po Susivienijimo narių namus, visokias nesąmones skleidžia, kaltindamas p.p. Vitaičius ir sėdamas neapykantą tarpe narių." Ant šito užmetimo turiu pasakyti tiek: kad tamsta, R. P. D., savo purvais kitus juodini, kas yra labai blogas paprotys, ir tik gana nekulturingi žmonės tuomi užsiima. Priežodis skamba: Pats muša, pats rėkia. Aš nenorėčiau tamstos, R. P. D., istikimybe p. p. Vitaičiams, p. p. Vitaičius vaišyti. Juk tamista žinai, ką apie p. p. Vitaičius pats kalbėjai. Aš turiu gražių faktų link tamistos R. P. D. Tamsta tik žemini gero Sand-čio vardą, kad save sandariečių tituluojai. Mano patarimas del R. P. D., Brolis jeigu nori kam akis išbadyti, tai nevartok piršto, bet faktus.—A. J. Viznis

DEL LIETUVIŲ KALBOS COLUMBIA UNIVERSITETE

Columbia Universitete (New York'e, vienas didžiausių universitetų Amerikoje) yra ir paulyginamosios kalbotyros fakultetas (Department ir Comparative Philology). Bet lietuvių kalba jame nedėstoma, nors lietuvių kalba, kaip artimiausia sanskritui, yra skaitoma svarbiausis raktas kalbotyros mokslė.

Pastaraisiais laikais daroma žygių, kad šis trukumus būtų prašalintas ir kad lietuvių kalbos dėstymas būtų įvestas. Šio sumanymo įvykdymas priklausys nuo to, ar susiras pakankamas skaitlius universiteto studentų, kurie norės lietuvių kalbos pamokų imti. Turimomis žiniomis, jau yra apie 20 studentų kurie pareiškę savo noro. Šiuo reikalu interesuojasi ir dirba to universiteto studentas p. Kazys V. Baltramaitis (žinomas Lithuanic'os rinkėjas).

SIE TAS IS AMERIKOS LIETUVIŲ VAIZBOS BUTŲ (CHAMBERS OF COMMERSE) VEIKIMO

I. VAIZBOS BUTŲ NEGALAVIMAI.

Amerikos Liet. Ekonom. Centrai yra žinoma, kad šio ekonominio krizio metu kaikuriems Vaizbos Butams gana sunkiai einasi: nariai nenoromis moka narystės mokesčius; valdybos nesirupina tinkamai susirinkimus organizuoti ir nesugeba susirašinėjimą su Ek. Centru palaikyti. Labiausiai sustingęs Vaizbos Butų valdybų veikimas pasirodė Baltimore, Md., Philadelphia, Pa., ir Bostone. Vaizbos Butai Brooklyn'e, N. Y., Waterbury, Conn., Worcester, Mass., ir Newark, N. J.—stengiasi atlikti savo eilines pareigas normaliai; taip pat gyuoja ir Chicago, Detroito ir Clevelando Vaizbos Butai, nors apie jų veikimą mažiau žinių tegirdime. Pittsburgh, Pa. Vaizbos Butas iš visų bene bus veikliausias, nors ir New York'o štato vaizbininkai nemiega: sudarę net šešis atskirus V. Butus: Brooklyn, Long Island, Amsterdam, Rochester, Utica ir Binghamton. "Lietuviškų bankų užsidarymas Chicagoje ir Waterbury, ir ne-lietuviškų bankų (bet su lietuviškais indėliais) bankrotai prislėgė vaizbininkų upą. Tačiau, yra pagrindo tikėtis, kad ekonominis krizis A. L. Vaizbos Butų Sąjungos nesugriaus ir kad geresnis upas užviešpataus su naujais 1933 metais. Pereinant į naujus metus kiekvienas V. Butas turėtų rimtai pasiruostyti prie metinių susirinkimų, kuriuose privalo sutarkyti savo organizacijos reikalus viduje ir pasiruostyti tiems naujiems darbams, kurie numatomi sekančiais metais.

2. EKONOMINIS CENTRAS DEL NEDARBO.

Ekon. Centras teisingai pastebėjo, kad nors miestų ir štatų įvairūs komitetai šelpia bedarbius ir vargšus, bet dažnai pasitaiko, kad tas, kam labiausiai reikia pagalbos—jos negauna. Lietuvių tarpe tokių nelaimingųjų yra gi ne vienas. Kulturingų lietuvių pareiga yra tokius vargšus bei jų šeimas globoti ir sušėlpti. Tam tikslui privalo būti kiekvienoje lietuvių kolonijoje specialis komitetas. Vaizbos Butams yra natūralu imti čia iniciatyvas. Dr. P. Puskunigis, Ekon. Centro Pirmininkas, iškalbingai paragino per spaudą Vaizbos Butus ir visuomenę neužmerkti akių ir nesikratyti pareigų link savo artimo brolio lietuviu šiame sunkiame

laikotarpy. Šelpimo fondui sudaryti užtektų (žiemos metu) nors vieną kokią viešą pramogą suorganizuoti.

3. "KOKIA MAN NAUDA PRIGULETI PRIE VAIZBOS BUTO."

Taip tai pavadinta ankietą, kurią Ek. Centras paruošė ir įteikė V. Butams, prašydamas, kad V. B. sekretoriai pasirupintų gauti išpildytus ankietos lapus iš kiekvieno V. B. nario ir iš kandidato. "Del skaudaus ekon. krizio Amerikoje, Vaizbos Butų veikimas sumažėjo, bet nesustojo; daugelis abejoja del rytdienos,—abejoja ar bereikalingos lietuviškos organizacijos, kaip kad Vaizbos Butas. Kad abejones prašalinti,—reikia pažiūrėti faktams stačiai į akis. Todel, kiekvienas Amerikos lietuvis, artimas Vaizbos Buto tikslams, yra prašomas nuosirdžiai atsakyti į ankietos klausimus,"—taip tai Ek. Centras prašė, patiekdamas viršūnėn ankietą.

Kaip tas svarbus ankietos dalykas pavyks,—prigulės vėl nuo V. B. valdybos narių rupestingumo. Iki šiol dar labai mažai teapturėta išpildytų ankietų.

Prie šios progos Ek. Centras dar sykį visų vaizbininkų prašo išpildyti ankietos lapus ir atvirai pasisakyti: kaip V. Butai turėtų būti perorganizuoti?

4. VAIZBININKAI IR VERSLININKAI.

Vaizbininkų sąjunga Amerikoje turi 16 V. Butų su apie 500 narių. Tai nemenka jėga, jei vaizbininkai išmokyti sutartinai veikti. Amerikos vaizbininkų rolė darosi įdomesnė, kad Lietuvoje pradėjo veikti "Lietuvos Prekybininkų, Pramonininkų ir Amatninkų Sąjunga," kuri turi jau 17 skyrių visoje Lietuvoje (ir Klaipėdos Krašte). Tos sąjungos nariai paprastai vadina mi "ve rslininkais" ir jie leidžia sąvaitinį laikraštį, vadinamą "Verslas." Amerikos vaizbininkai tuo tarpu vos tik sykį į metus beįs gali išleisti "Ekon. Centro žiniaraštį." Sprendžiant iš tikslų ir sąstato,—vaizbininkai ir verslininkai yra draugai. "Verslo" redakcija, Ek. Centro prašoma, pažadėjo siuntinėti laikraštį "Verslas" į Ameriką visiems V. Butams. "Verslas" bus naudingas vaizbininkams. Wel to, kiekvienas V. Butas te užsisako sau "Verslą" jo kaina metams \$1.80. Jo adresas: Laisvės Al. 24 Nr., Kaunas, Lithuania.

5. EKONOMINIO CENTRO ŽINIARASTIS.

Ek. Centras daro pastangų išleisti šių metų gale (gal užsėtę iki N. M. pradžios) Vaizbos Butų žiniaraštį Nr. 3. Keletas Amerikos lietuvių ekonomistų ruošia tam medžiagą. Yra laukiama straipsnių su svarbiomis ir amerikiečiams naudingomis informacijomis iš Lietuvos. Šio žiniaraščio išleidimu labiausiai pasirupins Chicago vaizbininkai. Tačiau Ek. Centras skaito savo pareigą priimti visoms V. B. valdyboms, kad žiniaraščio išleidimą paremtų pinigais: tegu tam tikslui kiekvienas V. B. paskiria nuo 5 iki 10 dolerių. Tai juk yra mažmožis. Gi Ek. Centro žiniaraštis yra vienintelis vaizbininkų darbuotės rodyklė.

6. AR ANTROJI AMERIKOS LIETUVIŲ EKONOMINĖ KONFERENCIJA ĮVYKS?

Tas visiškai prigulės nuo pačių vaizbininkų. Ekon. Centras ką galėjo iš savo pusės atlikti: sekdamas pirmosios (1930 m.) A. L. Ekon. Konferencijos tarimams, parinko Chicago kaip tinkamiausią konferencijos vietą 1933 metais, kada ten įvyksta

Sveikatos Skyrius

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiuri

Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija.

AUSŲ HIGIENA IR APKURTIMO PRIEŽASTIS

Rašo Dr. A. L. Yuška.

Ausis yra specialis girdėjimo organas, kuris pagauna oro bangas ir pasiunčia į smegenis. Tokiu būdu supažindina mus su aplinkymėmis. Be girdėjimo sunku būtų perduoti savo mintis. Negirdėtume dainų, muzikos, kalbų, radio programų ir kitokių pasilinksminimų. Negirdėtume ir pavojingų garsų, nuo kurių pavojus grėsia mūsų gyvybei, kaip tai: traukinio varpo skambėjimas, automobilio trubos ir ugniagesių sirenos. Delto, svarbu ir naudinga yra susipažinti su ausies anatomija ir kai kuriomis apkurto priežastimis.

Ausų anatomija, arba girdėjimo aparatas, susideda iš dviejų dalių. Pirmoji dalis pagauna oro, o antroji—pasiunčia į smegenis. Pirmoji dalis susideda iš išorinės lindynės, vidurinės ausies, ir trubelės, kuri sujungia vidurinę ausį su ausies šnerve. Išorinė ausies lindynė yra apie vieno colio gilumo. Gale tos lindynės yra plona švelni plėvelė vadinama bubnelis. Tas bubnelis atskiria išorinę lindynę nuo vidurinės ausies.

Be daug kitų organų, vidurinėje ausyje taipgi randasi girdėjimo dirksnio galūnės. Tas mažytis dirksnis arba nervas vadinamas antroji ausies dalis ir sujungia vidurinę ausį su galvos smegenyse pačiu girdėjimo centru. Tokiu būdu, oro bangos įsigauna į girdėjimo centrą. Jei girdėjimo dirksnis pakrinkta, tai girdėjimas visiškai pranyksta. Bet jei kokis organas vidurinėje ausyje pasigadina, ir žmogus dalinai arba laikinai apkursta, tai, darant pastangas, dar yra vilties išgydyti.

Tarpe vidurinės ausies ir nosies šnervės kaule yra kanalas, vadinamas Eustachian trubele. Per tą trubelę įsigauna oras ir išvedina ausies kamarelę. Del palaikymo sveikų ausų, išvedinimas butinai reikalingas per Eustachian trubelę. Jei nosies šnervėse pasitaiko uždegimas, slogos ar kitokios negeistinės ligos, tai Eustachian trubelę įsigauna į vidurinę ausį ir pavojingos bakterijos arba ligų perai. Užsinaudijusi trubelės sustina, vidurys kanalo sumažėja arba visai užsidaro. Del stoko oro vidurinė ausis lieka neišvedinta, kas pagamina geriausią dirvą ten bakterijoms augti ir bujoti. Kada visa ausis užsinaudija, puliai greitai renkasi ir pripildo kaule tuštumą iš kurios negali išeiti. Tokiu būdu pasidaro didelis spaudimas ant dirksnių ir pagamina nepakeliamą skaudėjimą. Ligoniai besikankinant per kelias dienas, plonutė plėvelė pasigadina, puliai per trubelę prasiveržia į išorinę lindynę, o iš ten čionai laukan. Kada vidurinis spaudimas ausyje pasiluosuoja, tai skaudėjimas greitai sumažėja.

Apkurimas priklauso nuo to, kiek išsiplėtojęs užsinaudijimas padaro žalos. O kaip kada užnuo

"Chicago 100 Metų Pažangos Paroda" ir eilė svarbių lietuviškų susirinkimų. Į konferencijos organizacinį komitetą pakviesti žymus Chicago lietuvių visuomenės veikėjai bei ekonomistai. Am. Lietuvių Ekon. Centras neabejoja, kad Chicago vaizbininkai "pety į petį" imsis darbo, kad Antroji Amerikos Lietuvių Ekonominė Konferencija Chicagoje įvyktų. —A. L. Ekonominis Centras.

dijimas paplinta po visas ausies kaulo tuštumas (celes) ir jei neteikiama pagelba, greitai pasiekia smegenis, kas reiškia pavojų. Tokiuose atsitikimuose dažnai reikalinga operacija.

Sveiko žmogaus išorinėje ausies lindynėje arba kanale yra daug mažų gručioliukų vadinamų tankinėmis (sebaceous) liaukutėmis iš kurių nuolatos sunkiasi skystimas. Tas skystimas visados džiusta, palikdamas tirštąją dalį medžiagos, kurią apatinio žandakaulio ir raumenų judėjimas iš lindynės išvaro laukan. Bet kai kuriuose atsitikimuose del persišaldymo, įdegimo ir kitokių priežasčių lindynė susirenka tiršto skystimo daugiau, negu apatinio žandakaulio judėjimas pajėgia prašalinti. Drėgnoje vietoje oro dulkiškos renkasi ir apstoja. Per keletą metų susiformuoja tiršta, lygiai molio košelė, medžiaga, kurią vadiname ausų vašku.

Iki tas vaškas nepripildo lindynės arba kanalo ir neuždaro girdėjimo, tai žmogus mažai atkreipia dėmesio. Vienok jis jaučia kokį tai nemalonų įspūdį, lig užimą, sunkumą, skambėjimą ar niežėjimą nuo erzinimo plėvelės išorinėje lindynėje. Per ilgus laikus vaškas vis daugyn renkasi, neprileidžia oro ir ventiliacijos. Kai kurie ligoniai girdi patys savo balsą, o kartais jaučia smarkų skaudėjimą. Judinant apatinį žandakaulį, kalbant ar valgant jaučia diegimą. Kitus ligonius nuolatos gžižena sausas kosulys ir verčia vemti.

Taip kankinamas žmogus per keletą metų apspranta ir mano, kad turi būti iki visai apkursta. Apkurto žmogaus ausis pasitaiko vasaros metų, kada besimaudant įsilieja vandens į ausis. Suslėpęs vaškas išbrinksta ir pripildo išorinę lindynę, ir neleidžia oro bangomis pasiekti bubnelio arba vidurinio girdėjimo aparato. Netikėtai apkurtes žmogus susirupina ir negali suprasti, kas atsitiko su jo girdėjimu. O tai paprastas atsitikimas: susikuopęs vaškas pripildė ir užkimšo išorinę ausies lindynę.

Be vaško, daug kitokių medžiagų ausį atrandama kaip tai: guzikų, karolių, žirnių, pupų, grūdų, pašiukų, degtukų, popieros, vatos ir pagaliau pasitaiko rasti įvairių vabalų ir ki-

tokių daiktų. Žinoma, yra daug ir kitokių apkurto priežasčių, apie kurias čia nei nekalbu.

Gydymas toks: reikia vašką išimti, išvalant švariai ausis ir girdėjimas atsitaitys. Turiu pasakyti, kad ausų išvalymas nėra taip lengvas, nes reikia imti laiko ir atsargiai atlikti, kad nepažeidus bubnelio, ir neužnuodijus vidurinės ausies. Po išvalymo reikia įlašinti antiseptiko skiedinio. Nepatartina pačiam ligoniui į ausį kasioti špilvų ar kitokių įrankių, kuriais galima perbrėkšti švelnią plėnį arba perdurti bubnelį ir užnuodyti visą girdėjimo aparatą.

BEŽDŽIONIŲ KALBOS ŽODYNAS GREIT IŠEIS IS SPAUDOS

Žinomas Amerikos zoologas Richard Garneris pernai metais važiavo į Afrikos gilumas su tikslu išmokyti beždžionių kalbos ir dabar ruošia įdomų mokslo darbą iš savo patyrimo.

Prof. Garneris praleido 5 mėnesius raistuose tarp beždžionių. Jis pasistatė paliepę, kur atsigaubeno maisto, kinematografo aparatą ir gramofoną beždžionių garsams užrašyti.

Beždžionės iš pradžių jo bijojo, bet vėliau tiek prijunko, kad "nesivaržydamos kalbėjosi" Garnerio akyse.

Prof. Garneris nustatė, kad kiekviena beždžionių veislė (jam teko gyventi tarpe šimpanze beždžionių padermių) turi kitus garsus savo jausmams ir dvasios nuotakoms išreikšti. Jis nustatė aiškiai 27 žodžius ir frazes.

Tie žodžiai yra tiek ryškūs, kad ir žmogaus ausis greit pripranta juos atskirti.

Vienas žodis—signalas reiškia maisto reikalavimus, kitas pavojaus perspėjimą, trečias "lietuvių" ir t.t.

Atskiros sąvokos, pavyzdžiui pavojaus išreikšiamos keliais signalais. Vienoks yra signalas gyvatei atšliaužiant, kitoks laukiniam žvėriui pasirodžius. Bet sakysim gorilos ir šimpanze visiška savo tarpe nesuskalbu.

Prof. Garneris savo užrekorduotas gėramofono plokšteles išbandė Floridos zoologijos sodė. Pasirodo, beždžionės ir čia puikiai suprato savo kalbą. Išgirdusios signalą "lietuvių" jos skubiausiai puolė slėptis pastogėn.

Greičiausiai laiku išeis iš spaudos "šimpanze—anglų kalbos žodynas" su prof. Garnerio plačiais komentarais.

TIESIAI Į KLAIPĖDĄ

be persėdimo

METINĖ EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Remiama vadovybėje

Amerikos Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos

GARLAVIŲ

"BERLIN"

Išplauks iš New Yorko Gegužės 10 d.

Trečios Klases Kainos:

Iš New Yorko į Klaipėdą \$ 92.00

Į Klaipėdą ir atgal 153.50

Priedant Jung. Valst. Taksus.

Informacijų kreipkitės į

COSMOPOLITAN TRAVEL SERVICE J. AMBRAZIEJUS ir E. RUDNICKAS SAV., 168 Grand St., Brooklyn, N.Y. "NAUJENOS" 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc., 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. A. S. TREGIOKAS, 197 Adams St., Newark, N.J. "DIRVA" 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio. JOHN SEKYS, 433 Park St., Hartford, Conn. PAUL MOLIS, 1730—24th St., Detroit, Michigan.

F. BARTKEVICIUS, 678 No. Main St., Montello, Mass. J. J. URSAS, 187 Oak St., Lawrence, Mass. J. ZEMANTAUSKAS, 130 Congress Avenue, Waterbury, Conn. A. VELECKIS, 503 South Ave., Bridgeport, Conn. C. J. WOSNER, 1921 Carson St., S. Pittsburgh, Pa. A. VARASIUS, 1206 Carson St., 204 All Nations Bank Bldg., Pittsburgh, Pa. LITHUANIAN VENTURE PUBLISHING CO. 193 Grand St., Bklyn, N. Y.

Chicagoje

BANKO PARE

Rengia Sandaros 25 kp., Trečiadienį, Kovo 15 dieną, Sandaros Svetainė.

Kad šias surias depresijos dienas nors kiek pasaldinus, Sandaros 25 kp. rengia smagią "bunko parę," kuri įvyks Seredos vakare, 7:30 v. v. Sandaros svetainė, 3227 So. Halsted St. Už gerą sunco lošimą bus duodamos puikios dovanos, kurias visi bus patenkinti ir kurių nedalyvavę gailės.

Po "bunko" bus šokiai, kurie tęsis iki ankstybam rytui. Taipgi bus ir kitokių pamarginimų, taip, kad kiekvienas, atsilankęs į šią parę, smagiai praleis laiką. Tikietų kaina tik 35c.—Kvieslys

SAUNI RADIO PROGRAMA

Praeito antradienio vakare, iš stoties WGES, oru buvo perduota tikrai sauni radio programa, nes į ją įėjo keletas naujų ir gražių dainų, kaip lietuviškų, taip ir Amerikoniškų ir kurias išpildė tikri radio dainininkai. Dainavo ponis H. Bartush, O. Skeveriat, A. Ciapas, J. Romanas, "Peoples" radio duetas ir kvartetas, ir kiti.

Dainavo su pilnu jautrumu ir harmonia. Prie dainų buvo įdomių kalbų, humoro ir gražios muzikos. Kalbėjo Dr. Vezelis, Dentistas, apie dantų ligas; Humoristas Čalis Kepurė pasakojė daug gražių juokų, o rinktinė orkestros muzika ir įdomus pranešimai jungė šį programą į vieną įdomiausių ir gražiausių valandų pasiklausyti. Del to klausytojai pilnai įvertina šį leidėjų Peoples Furniture Kompanijos kilnų ir visuomenei nau dingą darbą.

PASKAITA

Rengia L. M. Dr-ja "Apšvieta."

Dr. S. Naikelis laikys įdomią paskaitą, kuri įvyks utarninke, kovo-march 14 dieną, Mark White Square parko didžiojo svetainė prieš 29-tos ir Halsted gatvių. Pradžią 7:30 val. vak.

Pirmoji paskaitos dalis bus aiškinama apie aukštą kraujo spaudimą. Antroji dalis apie žandų surakinimą. Ir vienas ir antras klausimas gana įdomus. Del aiškesnio supratimo, paskaita bus iliustruota pieštais paveikslais, artisto P. Kačerausko. Į paskaitą kviečiame atsilankyti visus: jaunus ir senesnius.

Šios paskaitos prirėngimui Dr. S. Naikelis pašventė pusėtinai laiko.

Kaip vienoje, taip ir antroje temoje aiškina gana plačiai ir suprantamai kiekvienam. Po paskaitos bus klausimai į kuriuos prelegentas atsakinės. Taigi dar kartą primenu—įsidėmėkite dieną ir vietą ir atsilankykite į šią paskaitą ko skaitlingiausiai. Virš minėtoji temoj dar mes paskaitos neturėjome, todėl yra pagedidaujama kad pripildytumėte Mark White Square parko didžiąją svetainę. —Rengimo Komisija.

BRIGHTON PARKO JAUNOJI BIRUTĖ TURĖJO GRAŽŲ VAKARĖLĮ

Likusias pilnas skiriamas Draugijos palaikimui.

Pastangomis Sandaros 77 kp. Gramonto svetainė pereinam sekmdienį, vasario 26 dieną buvo surengtas šeimyniškas vietinės Jaunosios Birutės skyriaus nauda vakarėlis. Dalyvavo gražus burys jaunimo ir suaugusių. Šoko, linksmos ir išklusė gražios programos, kurią išpildė vaikų choras vadovaujant mokytojai p. A. Zabukienė. Be to p. I. Puida pasakė "spyčių" nesigalidamas komplimentų p. p. Kolalienei,

p. Banaitienei ir p. Jogielienei. Apie vyrus nieko nesuminėjo, nors jie irgi kankina šitą gero atlieka. Kita syk, jei man teks progos išlįsti prieš visuomenę, tai pirmiausia iškelsiu aikštėn visus vyrų darbus; gerus ir blogus.

Nors šis vakarėlis buvo greitomis surengtas, tačiau pelno liko tiek, kad bus galima palai kyti vaikų draugiją bent porą mėnesių. Ką gi geresnio gali laukti!

ESWALDOS KALALIS "BIRTHDAY"

Pereitam antradienį visa Brighton Parko Jaunoji Birutė turėjo šeimynišką pramogą, tai mažiausios savo narės Eswaldos Kalaliutės gimimo diena. Ji sulaukė šešių metų amžiaus. Motina poni Kolaliene prirėngė vaišes visam chorui ir kiekvienas turėjo progos dalyvauti vaišėse.—Rep.

PRANESIMAS

Plačiai žinomas Dr. C. K. Kliauga, kuris per ilgus metus laikė savo ofisą prie 18-tos ir Halsted St., šiomis dienomis šią vietą uždarė ir dabar praktikuoja Marquette parke—2420 Marquette Road. Lig šiol šioj vietoj jis budavo tik tris dienas, o dabar visą laiką.

Taigi turintieji reikalą, nuo šios dienos kreipkitės virš paminėtu antrašu.—Rep.

LIETUVIŲ LAKUNŲ SKRIDIMO PER ATLANTIKO VANDENYNĄ FONDO GLOBĖJŲ ATSKAITA (NR. 2).

Pajamos Gautos Iš:

Chicago, Illinois	\$1,167.15
Newark, New Jersey	696.00
Brooklyn, New York	612.18
Scranton, Pennsylvania	491.00
Wilkes-Barre, Pennsylvania	349.00
Worcester, Massachusetts	292.75
Boston, Massachusetts	272.75
Montello, Massachusetts	200.00
Philadelphia, Pennsylvania	196.25
Pittsburgh, Pennsylvania	152.75
Detroit, Michigan	151.75
Kenosha, Wisconsin	121.75
Baltimore, Maryland	110.50
Cleveland, Ohio	87.75
Bayonne, New Jersey	80.00
Brockton, Massachusetts	69.50
Washington, D. C.	60.00
Lowell, Massachusetts	5.00
Boyce, Idaho	2.00
Viso	\$5,118.08

Išlaidos:

a) Administracijos Išlaidos:	
Apmokėta firmai Green Duck Co. už pagaminimą aviacijos ženklelių:	
1) Pagal sąskaitos iš 1932 m. rugpjūčio 4 d.	\$65.64
2) Pagal sąskaitos iš 1932 m. rugpjūčio 19 d.	104.27
3) Fondo Komiteto Sekretoriui už suvartotus paštos ženklus	15.54
185.45	

b) Lėktuvo remonto ir įtaisymo išlaidos:	
1) Firmsi Laird Aeroplano Co. remonto sąskaiton pagal čekio Nr. 1	\$1,080.00
2) Firmsi A. Wittnauer watch Co. už du chronometrus pagal čekio Nr. 2	100.00
3) Firmsi Pioneer Instrument Co. už oktantą pagal čekio Nr. 3	320.00
4) Firmsi Wright Aeronautical Corp. motoro sąskaiton pagal čekio Nr. 4	725.00
2,225.00	

Saldo einamosios sąskaitos City National Bank, Chicago, Illinois	\$1,560.60
Saldo einamosios sąskaitos Metropolitan State Bank, Chicago, Illinois	1,114.18
Pas Kapt. Darių neinkasuotas čekis	25.00
Pas Komiteto sekretorių gryniais pinigais	7.85
2,007.63	
Viso	\$5,118.08

Bendra Santrauka:

1) Pagal sudarytos su Laird Co. sutarties už lėktuvo remonto t. y. įtaisymą specialių gazolinių bakų ir pataisymą naujų lėktuvo sparnų prisieina sumokėti	\$3,250.00
Apmokėta sąskaiton tų darbų	1,080.00
Lieka sumokėti	\$2,170.00
2) Pagal sudarytos su Wright Aeronautical Corp. sutarties už motoro lėktuvui teks sumokėti	\$2,979.75
Sumokėta motoro sąskaiton	725.00
Lieka sumokėti	\$2,254.75

Viso reikia sumokėti Bendrovei Laird	\$2,170.00
Viso reikia sumokėti Wright Motoro Corp.	2,254.75
\$4,424.75	

Dabartinis momentu yra fonde	\$2,707.63
Truksta pilnam lėktuvo įrengimui	\$1,717.12
FONDO GLOBĖJŲ KOMITETAS.	

BUDAVOJIMO IR SKOLINIMO BENDROVĖS ARBA SPULKOS

Kas tai yra Budavojimo ir Skolinimo Bendrovė—Spulka?

Yra dvi ypatingai skirtingos pusės Budavojimo ir Skolinimo Bendrovių—Spulkų planę.

Viena yra tai įdėjimo arba investavimo pusė, kuri patiekia saugų budą investavimo arba didelės sumos pinigų arba kas savaitę sudėtas mažas sumas ant kurių nuosimčiai auga arba kurie paliekami tol, kol tam tyčia suma užauga.

Daugelis žmonių nori kas savaitę pasidėti po mažą sumą pinigų, kad ateičiai būtų didelė suma: užsimokėti paskolą ant namo, del vaikų mokslo, del senatvės arba kokios kitos priežasties. Šie investoriai gauna bendrovės stocko šerūs, kurie yra paremti pirmasis mortgičiais ant saugiai apžiūrėtų namų.

Kita pusė Bud. ir Skol. bendrovių plano yra skolinimo pusė, kuri pagelbsti žmonėms pasiskolinti pinigų del pirkimo, statymo arba pataisymo namo. Padarius pirmą mortgičių ant namo, skolintojas kas mėnesį atmoka mokesčius, kurie sykiu apsimoka ir sumą ir nuosimtį. Pasibaigiant paskolos laikui, paskola lieka visai atmokėta ir namas be jokios skolos.

Budavojimo ir Skolinimo bendrovės nedaro biznį kaip Bankos, kaip antai: Čekių account, paprasto savings account, paskolas ant neparemtų notų arba perkant ir spekuliuojant ant Stocks ir Bonds. Visas Bendrovės biznis paremtas ant mortgičių ant mažų namų.

Kodel Šis Yra Saugiausias Investavimas?

Bud. ir Skol. bendrovės daugiau kaip šimtą metų yra gyvusios. Jų stiprumas ir saugumas buvo apšiai išbandytas per šiuos kelis pereinus metus ir išlaikė taip tvirtai ir saugiai, kad užsipelnė pagyrimą visų žmonių.

Kai visokie kiti investavimai nupuolė kaina ir verte arba visai nieko verti, Budavojimo ir Skolinimo bendrovės šerai per visą šalį visai nenupuolė nuosimčiu arba verte.

Bud. ir Skol. bendrovių šeraininkai dabar supranta, kad iš visų investavimų, jų vienų investavimai laikosi tvirtai. Kasdien mums pasakoja, kaip jie džiaugiasi, kad jiems neteko nukentėti negaunant sumą arba nuosimtį kaip tiek daugelis kitų nukentėjo.

Bud. ir Skol. bendrovių šerai yra viena iš šviesiausių finansinių spindulių Jungtinėse Valstijose, kadangi ji yra viena iš tvirtiausių investavimų iš priežasties to, kad padarius paskolą skolintojas kas mėnesį atmoka dalį skolos, pradėdant pirmu mėnesiu po paskolos padarymo. Tuo budu numažinama paskola ir kartu tvirtinama šerų verte ir kaina.

Namų savininkai yra tai šalies nugarkaulis, ir nupuolimas namų kainų (real estate) yra labai mažas, sulyginus su nupuolimu kitų savasčių ir kitų dalykų.

—X—

Investavimas Pirmuose Morgičiuose.

Pirmas morgičius ant namo yra tai vienas iš saugiausių investavimų ir duoda gražų pelną. Bet gal rastumėte sunku paskolą patiem padaryti. Reikėtų namą gerai apžiūrėti. Butų visokių popierių ir dokumentų peržiūrėti kaslink titulo, taksų, popierių padarymo, pasirašymo ir

užkordavimo. Tokie dalykai jau virs pajėga paprastų žmonių.

Mes kaip tik jums patiekiamo tokią progą saugiai investuoti savus pinigus pirmuose morgičiuose. Jusų pinigai saugiai investuoti ant daugelio namų, specialiai apžiūrėtų ir visais būdais apsaugotų, kad jusų investavimas būtų saugus ir pelningas.

Be jokio vergo ar rupeščio jums patiems, mes visą dalę žurime. Jusų pinigai dirba delei jusų, taip lygiai, kaip kad jus patys butumėte stačiai investavę pirmame morgičiuje. Jusų suma apsaugota ir nuosimčiai užtikrinti.

Mūsų bendrovės nariai save komplimentuoja ir džiaugiasi, kad teko padėti pinigų ten, kur negali susibankrutuoti ir kur taip mažai nukentėjo nuo depresijos arba blogų laikų. Tie žmonės giria Bud. ir Skolinimo Pusės. Musų paskolos planas yra vyresnis už paprastai "straight" paskolai, del kelių priežasčių.

Nėra jokių didelių nuosimčio mokesčių užsimokėti kas trys, šešios ar kas dvyliką mėnesių. Nėra paskirto laiko, kad visa suma būtų ant syk sumokėta, arba kad paskola būtų atnaujinta su visais kaštais. Musų planas paliuosuoja skolintoją nuo skolos, nes kai paskutinis mokeskis užsimokėtas, namas lieka be jokios skolos.

Jei kiekvienas žinotų kaip lengva yra turėti arba įsigyti nuosavą namą po Budavojimo ir Skolinimo plano, liktų labai mažą dalelę žmonių, kuri rendavo jų namus. Jei norite turėti savo namą, ir jei neturite užtektino kapitalo įnešti bent ¼ dalį, pirmas žingsnis, kurį turi žengti, tai prisirašyti į Bud. ir Skol. bendrovę ir sutaupti tą dalį, kuri reikalinga įnešti. Tuomet bendrovė paskolins likusią dalį ant pirmo morgičiaus, kurį galėsite atmokėti savitainiais arba mėnesiniais mokesčiais lygiai kaip renda mokėtumėte. Taigi jei norite arba pirkti nuosavą namą arba tiktai taupyti pinigus, nerasete saugesnės vietos nei tinkamesnio budo taupymui.

Nieko nelaukdami, pirmai progai pasitaikius užėikite į archiausia Bud. ir Skol. bendrovės raštinę ir prisirašykite. Gedimino Bud. ir Skol. B-vės Sekretorius, Povilas M. Smith.

Lietuviško Kraujo Kunigaikščiai

Gedimino giminė dar neišnyko; Svajonės, tradicijos dar gyvos; Leiskit į tėvų žemę ir sostą; Sportas, tarnyba, apaštalavimas; Gaivina Perkunų religiją ir bajorų tradicijas.

Be Lietuvoj gyvenančių kunigaikščių Radvilų, Giedraičių ir garbės pomian šviesiausio kunigaikščio Jono, J. sunaus Gedimino Beržanskio Klausučio, sugriuvus pasaulio imperijoms ir susikurus nepriklausomai Lietuvai, kreipėsi dar visa eilė kunigaikščių prašydami leisti jiems apsigyventi Lietuvoje ir suteikti pilietybę bei privilegijas, kaip lietuviškos kilmės kunigaikščiams, Gedimino ainiams...

Rodos pirmas kreipėsi į mūsų vyriausybę 1919 m. kunigaikštis Levas Stasys Sapieha. Jis įrodinėjo savo lietuvišką kilmę

LIETUVA

PER HAMBURGĄ

Moderninis, patogus ir kitų neviršijamas visose klasėse patarnavimas. Savitainiai išplaukimai iš New Yorko. Patogus ir greitas geležinkelio susisiekimas iš Hamburgo.

VIDUTINĖS KAINOS. HAMBURG-AMERICAN LINE 177 N. Michigan Ave., CHICAGO

STEBINANČIAI MAZOS

KAINOS

DABAR SIULOMA ANT PARLOR SETŲ

PEOPLES

Furniture Co.

Krautuvėse

Nauji, gražūs, tvirtai padaryti seklyčios setai, verti nuo \$70.00 iki \$90.00, susidedantis iš 2-jų smotų sofa ir kėdė—dabar tik

\$28.00

Lengvi Išmokėjimai Pagal Reikalavimą.

MATYKITE TUOJAUS

PEOPLES

FURNITURE CO.

Krautuvėse

2536-40 W. 63rd St.

Corner Maplewood Ave.

4177-83 Archer Ave.

Corner Richmond Street Chicago, Ill.

šviesiausias kunigaikštis gaivina Perkuno tikybą, kurią pats išpažįsta ir ja didžiuojas. Jo giminaitis, kuris teisme kėlė bylą, kad į jo universiteto diplomą nenorėjo įrašyti kunigaikščio titulo, dabar tarnauja Lietuvos kariuomenė. Kiek ankščiau priėš kariuomenę, jis mokytojavo.

KENČIANTIEMS PLAUCIŲ LIGOMIS

Jeį jus kankinatės džiovos, dusulio, šalčių, kosėjimų, bronchitais ir slogomis, ar kitomis plaučių ligomis, nieko nelaukdami pabandykit Dr. F. J. Simanovskio importuotą ŠVENTOJO KALNO ARBATĄ. Tai geriausia pasaulio gamtos gyduolė. Tukstančiai dėkoja laiškais ir giria šią nepaprastą švento Kalno Arbatą, kuri daug žmonių išgydė.

Pragos Kardinolas S. P. Skrbensky iš Bohemijos rašo: Gerbiamas Dr. Simanovski: Jusų šventojo Kalno Arbata yra tikra dovana kenčiančiai žmonijai. Dėku už šią gamtos gyduolę. Ja aš nusikračiau plaučių ligos. Dabar aš esu sveikas ir galiu jums išreikšti savo pilną padėką.

JO ŠVENTENYBĖ POPIEZIUS LEONAS XIII APDOVANOJO SV. PETRO ORDENU ŠIOS GYDANČIOS ŠVENTOJO KALNO ARBATOS ISRADEJĄ. Pakelis jos tekaštuoja tik \$1.20. Prisiunčiama į namus. 6 pakeliai \$6.00.

Rašykite ir reikalaukite: E. G. HERB CO., DP. 40. 784 Seneca Ave., Brooklyn, N. Y.

GRABORIAI

Phone Lafayette 3572

J. Liulevicius

Graborius ir Balsamuotojas Patarnauja Chicago ir apilinkės miestukuose. Didelė graži Kopyčia pagrabams dykai.

4092 Archer Avenue, Chicago

Telephone Republic 3100

J. J. GAGDONAS

Simpatiškas, Populiarus ir pigus Lietuvių Graborius. Liudėsio valandoje pasaukite mane. 2506 West 63rd St. Chicago

Tel Yards 1138

Stanley P. Mazeika

LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams. 3319 Auburn Av., Chicago

ADVOKATAI

JOSEPH J GRISH

Lietuvis Advokatas

4631 So. Ashland Ave.

Tel. Boulevard 2800

Rez. 6515 So. Rockwell St.

Rel. Republic 9723

A. A. OLIS

ADVOKATAS

100 N. La Salle St., Room 2221

Telephone Randolph 0332

Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.

3241 South Halsted Street

Telephone Victory 0562

7—9 vak. apart Panedėlio, Seredos ir Pėtvėčios

DAKTARAI

A. K. Rutkauskas, M.D.

4442 South Western Avenue

Tel. Lafayette 4146

DAKTARAI

Dr. Karl Nurkat

(NURKAITIS)

Akiniai pritaikomi moksliskui budn

2437 W. 69th Street

Tel. Grovehill 2242

Phone: Hemlock 7828

Dr. C. K. Kliauga

DENTISTAS

2420 West Marquette Road

Arti Western Ave.

Valandos: Nuo 9:30 ryto iki 8 val. vak.

Tel Republic 2266—Hemlock 2010

Dr. K. Drangelis

DENTISTAS

2403 West 63rd Street

Kampus 63rd ir Western Ave.

PRANEŠIMAS

Dr. Margerio

Persikėliau į erdvesnę ir patogesnę vietą

3325 SO. HALSTED ST.

Valandos: nuo 10 ryto iki 2 p.

pietų ir nuo 6 iki 8 vakare.

Sventadieniais nuo 10 iki 12

Phone Boulevard 8483

Phone Canal 6122

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street

(Cor. Leavitt St.)

Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.

Ned. ir Seredoms pagal sutartį.

Rez.: 6628 So. Richmond St.

Tel. Republic 7868.

Dr. P. Z. Zalatoris

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofiso valandos:

10:30 iki 12 val. rytais

1 iki 3 val. po pietų

6 iki 9 val. vakarais.

Sekmdieniais: 9 iki 12 val. rytais

Ofisas:

1821 So. Halsted Street

Rezidencija:

6600 So. Artesian Avenue

Telefonas Prospect 6658

Dr. M. T. Strikolis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

O F I S A S:

4645 So. Ashland Avenue

Ofiso valandos:

Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vakaro.

Nedėliomis pagal sutartį.

Ofiso Tel.: Boulevard 7820